

Foreldrenettverk i Orkdal

- En styrke i foreldrerollen
- Et tverrfaglig samarbeid om barn og unges oppvekstmiljø

ORKDAL KOMMUNE
Glød og go'fot

Innledning

Orkdal kommune skal være en ressurs for foreldrene til barn og unge, både i barnehage og skole. Gjennom å legge til rette for foreldrenettverk og tverrfaglig innsats, står vi bedre rustet til å gi barn og unge et godt oppvekstmiljø.

Planen *Foreldrenettverk i Orkdal* innebærer innsats fra både foreldre, barnehage, skole, helsestasjon, barneverntjeneste og psykisk helse. Å samordne kompetansen gir gevinst for barn og unge.

I kommuneplanens samfunnsdel er målet under området *Barn og familie*:

✓ Våre barn og unge opplever mestring og utvikling og får et godt grunnlag for voksenlivet.

For å nå målet vil vi:

✓ Bistå barn og foreldre gjennom tidlig og samordnet innsats.

✓ Bistå voksne i foreldrerollen gjennom tett samarbeid og faglig veiledning.

Foreldrene er de nærmeste rollemodellene for barn og unge, men også ulike fagpersoner som barna møter er betydningsfulle voksne. Barn er oppmerksomme og legger merke til mer enn vi tror, - de er åpne for sanseinntrykk. Barn og unge ønsker engasjerte, omsorgsfulle og inkluderende voksne som er opptatt av dem.

Foreldrene er eksperter på sine barn. Ofte ønsker foreldre mer kunnskap om barn og det å oppdra barn. Foreldre søker veiledning, og foreldreveiledning kan gi dem større innsikt og trygghet.

Tverrfaglig samarbeid skal bidra til en god barndom i Orkdal!

Hva kan foreldrenettverk gi?

Gjennom opplevelse av mestring, bevisstgjøring og trygghet kan Foreldrenettverk styrke de voksne i deres rolle som foreldre.

Foreldrenettverk kan bidra til at foreldre står sammen, deler utfordringer og gleder, samtidig som de kan støtte og veilede hverandre. Gode relasjoner også mellom foreldre og fagpersoner, er en forutsetning for et miljø preget av raushet og mestring, tydelige og trygge voksne. Dette er viktig i barn og unges oppvekstmiljø, det skaper trygge og forutsigbare rammer, som igjen kan bidra til bedre faglige resultater. Gjennom foreldrenettverket ønsker vi å bidra til at barn og unge får en god balast inn i voksenlivet.

Helsestasjonen

Helsestasjonen følger barna fra de er nyfødt og til ungdomsårene, og de blir godt kjent med de ulike familiene.

Helsestasjonen har fokus på samspill og grensesetting i alle konsultasjoner hvor foreldrene er med. De deltar også på temakvelder både i barnehage og skole, hvor de bl.a. skal synliggjøre sin rolle og den ressursen de skal være for barn og foreldre.

Helsestasjonen tilbyr foreldregrupper etter prinsippene i ICDP (International Child Development Program) – et foreldreveiledningsprogram med åtte tema for godt samspill.

I skolen har helsesøster samtalegrupper med elever på 4.-, 5.-, 8.- og 9. trinn. Disse samtalegruppene har aktuelle tema for hver enkelt alder og samkjøres med temakvelder for foreldrene. At temakvelder og samtalegrupper er på samme tid med samme tema, gjør at det er enklere for barn og foreldre å snakke sammen om dette. Virkningen av temaene forsterkes.

På helsestasjonen kan foreldre be om veiledning når som helst!

Barnehagen

Nesten alle barn går i barnehage, og de alle fleste starter i 1-2årsalderen. Barnehagens personale blir etter hvert godt kjent med både barn og foreldre.

Barnehagen tilbyr også foreldregrupper etter prinsippene i ICDP. Barnehagen bruker prinsippene i barnehagehverdagen sammen med barna og veileder også foreldrene ut fra disse prinsippene. De åtte temaene for godt samspill er:

1. Vis positive følelser – vis at du er glad i barnet ditt
2. Juster deg til barnet og følg dets initiativ
3. Snakk med barnet om ting det er opptatt av og prøv å få i gang en følelsesmessig samtale
4. Gi ros og anerkjennelse for det barnet klarer å gjøre
5. Hjelp barnet til å samle oppmerksomheten sin, slik at dere har felles opplevelse av det som er rundt dere
6. Gi mening til det barnet opplever ved å sette ord på det, med følelser og entusiasme
7. Utdyp og gi forklaringer til det du opplever sammen med barnet
8. Hjelp barnet å kontrollere seg selv ved å planlegge sammen og ved å sette grenser på en positiv måte

Barnehagen skal være en støtte for foreldrene i det daglige, samtidig som det også holdes temakvelder for hele eller deler av foreldregruppa.

Foreldre kan når som helst be om veiledning.

Grunnskolen

Grunnskolen treffer alle barn og unge og deres foreldre. Det er et godt utgangspunkt for å danne gode møteplasser.

Grunnskolen satser ekstra på skolestarterforeldrene, slik at de blir godt kjent og kan være en støtte og ressurs for hverandre gjennom mange år i skoletida.

Skolens temakvelder for foreldrene har både faste og dagsaktuelle tema. Her henter vi inspirasjon fra *Det er mitt valg*, *Kjærlighet og grenser* og *MOT*.

Skolene bruker ulike program for å trene sosiale ferdigheter. Disse brukes som aktuelle og relevante tema for foreldremøtene, hvor foreldrene får høynet sin kompetanse ved å reflektere sammen om felles utfordringer og problemstillinger. Alle foreldremøter/temakvelder skal ha en del der foreldrene er aktive. Dette kan bl.a. være gruppearbeid og refleksjon.

Sentrale tema fra «Kjærlighet uten grenser»

- ✓ Positive familierelasjoner
- ✓ Tro på framtida
- ✓ Balanse mellom kjærlighet og grenser
- ✓ Ferdigheter til å stå imot press
- ✓ De unges digitale verden
- ✓ Familieregler
- ✓ Kommunikasjon, jeg-budskap og lytting
- ✓ Alkohol, narkotika og tobakk
- ✓ Ros og belønning
- ✓ Å ha positiv kontroll over følelser

Sentrale tema fra «MOT»

- ✓ Mot til å leve
- ✓ Mot til å bry seg
- ✓ Mot til å si nei

Sentrale tema fra «Det er mitt valg»

- ✓ Å ta ansvar og sette grenser
- ✓ Å kommunisere godt
- ✓ Å ta beslutninger
- ✓ Å bygge selvfølelse
- ✓ Å sette seg mål

Foreldrene kan be om veiledning når som helst.

Tverrfaglig team

Hver barnehage og skole har tverrfaglig team. Disse består av barnehage/skole, helsestasjon, PPT, barnevernstjeneste og psykisk helse. I skolen kan også MOT være representert. Andre faggrupper inviteres ved behov.

Tverrfaglig team driver forebyggende arbeid. Teamets medlemmer skal være en ressurs for familiene, og skal gi råd og veiledning til ansatte i barnehage og skole.

Tverrfaglig team er med på enkelte temakvelder for foreldre i både barnehage og skole, og ellers ved behov. På temakveldene skal tverrfaglig team presentere sine tjenester. Det skal være lett å be om hjelp for foreldrene.

Aktivitet/tema	Målgruppe	Tidspunkt	Ansvar	Samarbeid
ICDP – foreldregrupper	Påmeldte foreldre	Ved behov	Helsestasjonen	
Tematreff i grupper; samspill og grensesetting	Foreldre til barn 0-1 år	Jevnlig	Helsestasjonen	
Samtalegrupper	Elever i 4. og 5. trinn	Høst	Helsestasjonen	Grunnskolen
Samtalegrupper	Elever 8. og 9. trinn	Høst	Helsestasjonen	Grunnskolen
ICDP – foreldregrupper	Påmeldte foreldre i bhg	Vår og høst	Barnehagen	
Temakveld: Utvikling, gleder og utfordringer. Tverrfaglig team presenterer seg	Foreldre til 2åringen	Høst	Barnehagen	Tverrfaglig team
Temakveld: Utvikling, gleder og utfordringer	Foreldre til 4åringen	Høst	Barnehagen	
Temakveld med dagsaktuelt tema	Alle foreldre i bhg	Vår	Alle bhg i fellesskap	
Foreldresamlinger (4 samlinger, egen plan som vedlegg)	Skolestarterne	Vår og høst	Grunnskolen	Bhg Tverrfaglig team
Temakveld; ferdighet i å stå imot press	Foreldre i 4.trinn	Vår	Grunnskolen	
Temakveld; de unges digitale verden	Foreldre i 7. trinn	Vår	Grunnskolen	
Temakveld; alkohol, narkotika og tobakk	Foreldre i 9. trinn	Vår	Grunnskolen	
Temakveld med dagsaktuelt tema	Alle foreldre i grunnskolen	??	Grunnskolen	

Vedlegg 1

Foreldresamlinger for skolestarterforeldrene

Foreldresamlinger for skolestarterforeldrene skal være en startinvestering, som kan gi eget barn økte muligheter for å lykkes både sosialt og faglig. Foreldrene blir kjent med hverandre og forventningene til hverandre avklares. Foreldresamlingene skal gi et godt utgangspunkt for et langvarig og viktig samarbeide mellom foreldre og foreldre og grunnskolen.

Vi legger opp til fire foreldresamlinger

- 1) Temakveld i samarbeid med barnehagen
- 2) Sosialt samvær, gjerne med praktisk arbeid (f.eks. lage et måltid mat sammen, gå til et turmål)
- 3) Møte med hjelpetjenesten
- 4) Motivasjons- og inspirasjonskveld med ekstern foreleser

Mal for første foreldrekveld

Mål

- ✓ Bli kjent
- ✓ Avklare forventninger
- ✓ Bygge nettverk
- ✓ Utvikle kultur for medvirkning og engasjement

Innhold

- ✓ Fotopresentasjon av alle elever
- ✓ Innledning ved styrer og rektor
- ✓ Inndeling i grupper der foreldrene jobber med problemstillinger

Tips til problemstillinger - tema

- ✓ Foreldre som forbilder (Film på youtube: *Children see, children do*)
- ✓ Forventninger
- ✓ Hvordan kan foreldrene bidra til positiv læring for elevene og et godt sosialt miljø i klassen
- ✓ Hvordan kan skolen støtte foreldrene i deres rolle
- ✓ Sosial læreplan

Tips til arbeidsmetoder

- ✓ Navneskilt på bordene

- ✓ Gallery walk
- ✓ Cafe-dialog
- ✓ Lage påstander eller case som foreldrene reflekterer over

Vedlegg 2

Kjære forelder

Du er ditt barns første og viktigste lærer!

Er du engasjert, gjør barnet ditt det bedre på skolen.

Ditt engasjement er like viktig på ungdomsskolen som i barneskolen.

Diskuterer du med barnet, stimulerer du hennes/hans tanke og utvikling.

Det er viktig at du er med og vurderer barnets arbeid.

Når du bryr deg, blir barnet motivert og trives bedre på skolen.

Din tro på egen rolle og mulighet til å påvirke er viktig for barnet ditt.

Har du et forhold til skolen, påvirker du barnets resultater.

At du kjenner de andre foreldrene, fører til bedre samarbeid og oppfølging.

Foreldre er en viktig ressurs for barnas skolegang!

(Foreldreutvalget for grunnopplæring, FUG)

Prosjekt

Helhetlig og tverrfaglig foreldrenettverk i Orkdal

- Forankret i kommuneplan
- Prosjektgruppe:
 - Anne Løkstad,
barneverntjenesten
 - Oddrun Skjølberg,
enhetsleder Grøtte skole
 - Ellen Wahlmann,
enhetsleder Helse og familie
 - Mari Skjølberg,
ledende helsesøster
 - Rannveig Karlsen,
enhetsleder Årlivoll barnehage